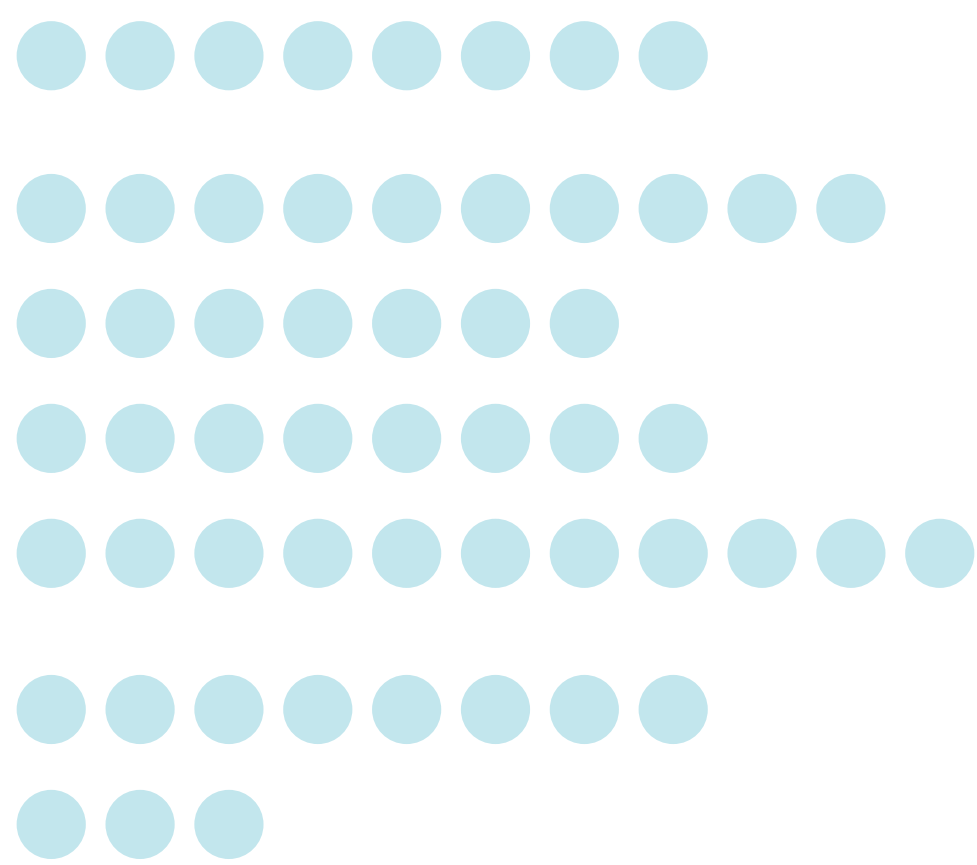

Nederlandse
Vereniging van **Diëtisten**

Richtlijn sponsors en samen- werking bedrijfspartners

1. Inleiding

Gezonde en evenwichtige voeding¹ is voor iedereen belangrijk. De diëtist is de hoogopgeleide specialist op het gebied van de relatie tussen voeding en mens in relatie tot ziekte, gezondheid en leefstijl. Diëtisten geven een onafhankelijk en objectief deskundig advies op basis van gewogen informatie en wetenschap. Diëtisten leveren hiermee een actieve bijdrage aan de gezondheid en het welzijn van mensen. Dat doen ze voor mensen met ondervoeding of juist met overgewicht, en voor mensen die vanwege een ziekte of aandoening anders moeten leren eten. De diëtist is bij uitstek opgeleid om in samenwerking, en op basis van gevalideerde kennis, goed advies, behandeling en begeleiding op maat te verstrekken.

Kennis over voeding(sproducten) is van essentieel belang voor de verantwoorde beroepsuitoefening door de diëtist. De ontwikkelingen rond levensmiddelen en dieetpreparaten gaan zeer snel. Er vindt veel innovatie plaats. In Nederland besteden voedingsproducenten jaarlijks 350 miljoen euro aan onderzoek en productontwikkeling (Research & Development).

De uitwisseling van informatie met de voedings- en drankenindustrie draagt er in belangrijke mate aan bij dat de diëtist haar kennis actueel kan houden. Ook levert kennisuitwisseling tussen industrie en diëtisten een bijdrage aan de (wetenschappelijke) onderbouwing van de effecten van voeding, voedingsadvies, dieetadvies en de bevordering van innovaties. Kennisoverdracht en samenwerking tussen diëtisten en industrie is nuttig én noodzakelijk. Het voorgaande geldt ook voor uitgevers van dieetconcepten met een commercieel oogmerk.

De samenwerkingsrelatie tussen diëtisten en partijen die een commercieel belang hebben bij de bevordering van de verkoop van hun producten dient echter wel op een verantwoorde wijze te worden ingevuld, zodat de onafhankelijkheid van de diëtist ten alle tijde is gewaarborgd. Partijen dienen zich steeds bewust te zijn van het spanningsveld tussen commerciële en volksgezondheidsbelangen.

Hiertoe zijn een aantal uitgangspunten en kaders opgesteld door de NVD.

Uitgangspunten

Informatie-uitwisseling en reclame zijn toegestaan, mits de onafhankelijke beroepsuitoefening door de diëtist gewaarborgd blijft. Een cliënt² moet er op kunnen vertrouwen dat adviezen van de diëtist tot stand komen op inhoudelijke, integere gronden. Dat betekent op basis van goede, betrouwbare informatie en zonder ongewenste financiële prikkels. Mits de onafhankelijke beroepsuitoefening door de diëtist gewaarborgd blijft, zijn informatie-uitwisseling en reclame toegestaan.

Om deze uitgangspunten te waarborgen, stelt de NVD voorwaarden aan financiële relaties met partijen die commerciële belangen hebben bij de (bevordering van de) verkoop van producten. Hieronder worden in elk geval verstaan:

- fabrikanten en leveranciers van voedingsmiddelen, dranken, dieetpreparaten, dieet ondersteunende middelen, medische hulpmiddelen bestemd voor toepassing in de beroepspraktijk van de diëtist, dan wel aan deze fabrikanten en leveranciers gelieerde entiteiten;
- uitgevers van dieetconcepten met een commercieel oogmerk.

Hierna aan te duiden als 'commerciële partijen'.

¹ Met voeding bedoelt de NVD in dit document voeding en dranken en voedingssupplementen.

² Client staat als algemene term voor alle mensen die met de diëtist in aanraking komen, vanuit thuis, praktijk of instellingssituatie.

Het gaat daarbij zowel om financiële relaties die de NVD als beroepsorganisatie heeft met commerciële partijen, als om financiële relaties die leden van de NVD met deze partijen hebben. Van financiële relaties is sprake als commerciële partijen geld of een op geld te waarden voordeel aanbieden, in het vooruitzicht stellen of geven.

De voorwaarden die de NVD stelt aan financiële relaties tussen de beroepsgroep en commerciële partijen zijn gebaseerd op de volgende vier uitgangspunten:

a. Voorkoming van ongewenste beïnvloeding

Financiële relaties met commerciële partijen mogen er niet aan bijdragen dat diëtisten zich bij de uitoefening van hun beroep laten leiden door andere dan zorginhoudelijke, rationele en/of integere gronden.

b. Gerechvaardigde grondslag en redelijkheid

Financiële relaties met commerciële partijen dienen een gerechtvaardigde grondslag te kennen en betalingen en eventuele andere op geld waardeerbare voordelen dienen redelijk en evenredig te zijn.

c. Documentatie en verantwoording

Financiële relaties met commerciële partijen dienen aantoonbaar en inzichtelijk te zijn door schriftelijke vastlegging en verantwoording.

d. Transparantie

Financiële relaties met commerciële partijen dienen transparant te zijn.

De uitgangspunten zijn hieronder nader uitgewerkt in het sponsorbeleid van de NVD. Daarnaast vormen de uitgangspunten de basis van de gedragsregels voor de (individuele) diëtisten.

De richtlijn samenwerking bedrijfspartners en de gedragsregels gelden in aanvulling op de statuten van de NVD en de overige reeds in verenigingsverband vastgestelde regelingen, zoals het Redactiestatuut van het Nederlands Tijdschrift voor Voeding & Diëtetiek (NTVD) en de algemene Beroepscode voor de diëtist.

De NVD is zich ervan bewust dat met het vastleggen van de richtlijn samenwerking bedrijfspartners en de gedragsregels voor diëtisten niet op voorhand alle in de praktijk voorkomende situaties kunnen worden afgedekt. De NVD ziet de richtlijn samenwerking bedrijfspartners en de gedragsregels dan ook als levende documenten die van tijd tot tijd zullen worden aangepast. Nog belangrijker is dat de uitgangspunten die aan de richtlijn samenwerking bedrijfspartners ten grondslag liggen en de daarop gebaseerde gedragsregels ook daadwerkelijk tot leven komen en ten volle bijdragen aan het bewustzijn van diëtisten over hun relatie met commerciële partijen.

Met het opstellen van de stukken heeft de NVD de kaders aangegeven. Zij nodigt de leden uit blijvend met elkaar in discussie te treden over de verdere invulling en toepassing hiervan.

Voor een eenduidige toepassing van de richtlijn samenwerking bedrijfspartners en de gedragsregels acht de NVD het verder van belang dat een onafhankelijke partij meekijkt. De NVD stelt daartoe een onafhankelijke Commissie van Experts in het leven, die tot taak heeft:

- het bestuur van de NVD desgevraagd te adviseren over de interpretatie en toepassing van de richtlijn samenwerking bedrijfspartners, en
- een oordeel uit te spreken over klachten of adviesaanvragen die bij haar zijn ingediend met betrekking tot enigerlei handelen of nalaten in strijd met het bepaalde in de gedragsregels.

Teneinde tot een zorgvuldige oordeelsvorming te komen werkt de Commissie van Experts bij de behandeling van klachten en adviezen overeenkomstig een voor dit doel vastgesteld reglement.

2. Richtlijn samenwerking bedrijfspartners NVD

Algemeen

1. De NVD gaat uitsluitend financiële relaties aan met commerciële partijen voor zover dit past binnen de doelstellingen, de kernwaarden en het beleid van de beroepsvereniging.
2. De NVD gaat uitsluitend financiële relaties aan met commerciële partijen voor zover deze passen binnen één van de hieronder omschreven categorieën en voldoen aan de gestelde voorwaarden.
3. De NVD behoudt zich te allen tijde het recht voor een financiële relatie met een commerciële partij te beëindigen indien de onafhankelijkheid, geloofwaardigheid en betrouwbaarheid van de NVD en de diëtist in het algemeen in het geding komt of dreigt te komen.
4. De NVD waarborgt dat financiële relaties met commerciële partijen er op geen enkele wijze toe leiden dat deze bedrijven invloed krijgen op het inhoudelijke beleid van de beroepsorganisatie.
5. De NVD legt verantwoording af over de besteding van financiële bijdrage door commerciële partijen.

3a. Financiële relaties met betrekking tot door de NVD georganiseerde congressen en scholingen

De NVD organiseert congressen, scholingen en andere bijeenkomsten gericht op de bevordering van de beroepsuitoefening van diëtisten en wetenschappelijke en praktische kennis over diëtik als zodanig. Financiële bijdragen van commerciële partijen aan de organisatie van dergelijke bijeenkomsten dragen bij aan de kwaliteit en vergroten de toegankelijkheid voor diëtisten. De NVD neemt echter alleen financiële bijdragen van commerciële partijen aan als wordt voldaan aan de volgende voorwaarden.

1. De commerciële partijen hebben geen inhoudelijke bemoeienis met de organisatie van de bijeenkomst. Dit betekent dat de NVD bepaalt en toeziet op de inhoud van het programma, de selectie van de sprekers, het uitnodigingsbeleid, de presentaties, de materialen, etcetera. Commerciële partijen mogen geen andere invloed hebben op het programma dan het aanbevelen van sprekers, of desgevraagd commentaar te leveren op het programma. Zij kunnen ook wetenschappelijk onderzoek inbrengen als onderdeel van het programma of het doen van voorstellen, maar de NVD beslist of ze dit ook inzet.
2. De financiële bijdrage van commerciële partijen wordt uitsluitend gebruikt ter dekking van algemene organisatiekosten van de bijeenkomst (zoals de kosten van zaalhuur, sprekers, uitnodigingen, studie- en lesmaterialen, et cetera) en de kosten van catering en noodzakelijke overnachtingen, voor zover deze kosten redelijk zijn en qua uitstraling passen bij de beroepsgroep. De financiële bijdrage van commerciële partijen wordt niet gebruikt ter dekking van kosten die samenhangen met sociale en/of recreatieve activiteiten die plaatsvinden voorafgaand, tijdens of afloop van de bijeenkomst.
3. Indien commerciële partijen de mogelijkheid wordt geboden met een stand bij de bijeenkomst aanwezig te zijn, draagt de NVD er zorg voordat er een duidelijke afscheiding is tussen de ruimte waar het inhoudelijke programma plaatsvindt en de ruimte waar de stands worden opgesteld.

De NVD legt aan standhouders de verplichting op erop toe te zien dat de in de stand aanwezige materialen voldoen aan het bepaalde in 3b.

4. De afspraken met commerciële partijen worden vastgelegd in een schriftelijke overeenkomst.
5. De NVD maakt het feit dat er financiële bijdragen zijn van commerciële partijen van tevoren en tijdens de bijeenkomst duidelijk kenbaar.
6. Medewerkers van commerciële partijen die op de bijeenkomst aanwezig zijn, dienen duidelijk herkenbaar te zijn, bijvoorbeeld door het dragen van een badge.
7. De NVD draagt er zorg voor dat sprekers hun eventuele banden met commerciële partijen voorafgaand aan hun voordracht kenbaar maken via een disclosure sheet.
8. Een eventueel batig saldo komt volledig ten bate van het Onderzoeksfonds als bedoeld in 3c.

3b. Financiële relaties met betrekking tot media van de NVD

De NVD geeft zowel een fysiek tijdschrift uit, het Nederlands Tijdschrift voor Voeding & Diëtetiek (NTVD) als online informatie. De onafhankelijkheid van de redactie van het NTVD is gewaarborgd in het Redactiestatuut NTVD.

Met betrekking tot het NTVD gaat de NVD geen andere financiële relaties met commerciële partijen aan dan het verkrijgen van inkomsten uit advertenties. De NVD hanteert daarbij het volgende advertentiebeleid, dat aansluit bij de doelstellingen van de NVD en het NTVD.

1. Advertenties:
 - a. mogen in geen enkel opzicht misleidend zijn;
 - b. dienen accuraat, actueel en waarheidsgetrouw te zijn;
 - c. dienen juist en controleerbaar te zijn;
 - d. mogen geen afbreuk doen aan de geldende normen voor goede smaak en fatsoen en aan de reputatie van de NVD, diëtisten, diëtetiek in algemene zin.
2. Gezondheidsclaims zijn uitsluitend toegestaan indien deze:
 - a. als goedgekeurde claim zijn vermeld in de bijlage bij EU Verordening 432/2012 met latere amendementen, of
 - b. als goedgekeurde claim zijn vermeld in Commissie Verordeningen welke de toegelaten claims onder artikel 13 lid 5 en artikel 14 van de Claimsverordening bekrachtigen, of
 - c. vallen onder een overgangsregeling op grond waarvan het gebruik voorlopig is toegestaan, overeenkomstig het in de toelichting bij sub b genoemde richtsnoerdocument.Het is verboden gezondheidsclaims te gebruiken die door de Europese Commissie zijn afgewezen of die niet onder een overgangsregeling vallen.
3. Voor voedingsclaims geldt dat voldaan moet worden aan de criteria die aan de gebezigde claim ten grondslag liggen, zoals neergelegd in de bijlage bij de Claimsverordening.
4. Advertorials zijn uitsluitend toegestaan voor zover zij duidelijk als zodanig kenbaar zijn.

De NVD communiceert ook via websites en andere uitingen, die door of voor de beroepsorganisatie worden beheerd. Voor online advertenties gelden dezelfde uitgangspunten als offline.

3c. Financiële relaties met betrekking tot onderzoek

De NVD heeft mede tot doel het bevorderen van wetenschappelijke onderzoek met betrekking tot ziekte, gezondheid en leefstijl, de positionering van de diëtist en de vertaling van de uitkomsten van onderzoek naar de praktijk. Voor de verwezenlijking van dit doel werkt de NVD al dan niet samen met onderzoeksinstanties en werft zij fondsen bij derden, waaronder commerciële partijen. De NVD heeft daartoe een Onderzoeksfonds in het leven geroepen. Dit fonds beheert de binnen de NVD voor onderzoek geormerkte gelden en besluit over de besteding van deze gelden. Het Onderzoeksfonds ziet erop toe dat:

- de onderzoeken die geïnitieerd en/of gefinancierd worden zinvol en legitiem zijn en dat de opzet en uitvoering voldoen aan de relevante wettelijke, wetenschappelijke en ethische eisen.
- alleen tot financiering van onderzoek wordt overgegaan als er een passende en sluitende begroting is en de ontvangende partij zich verplicht tot het afleggen van verantwoording over de besteding van de ontvangen gelden.
- de afspraken over de financiering van onderzoek door het Onderzoeksfonds vooraf zijn vastgelegd in een door alle betrokken partijen ondertekende schriftelijke overeenkomst waarin in ieder geval het doel van het onderzoek en een precieze omschrijving van rechten en verplichtingen van alle partijen zijn beschreven.
- de financiering door het Onderzoeksfonds niet leidt tot aantasting van de onafhankelijkheid, betrouwbaarheid en geloofwaardigheid van het onderzoek dan wel de daarbij betrokken partijen.

Commerciële partijen kunnen op twee manieren bijdragen aan het Onderzoeksfonds:

1. Door het leveren van een algemene financiële bijdrage aan het Onderzoeksfonds, waarbij het Onderzoeksfonds het vrij staat te bepalen aan welk(e) onderzoek(en) deze bijdrage zal worden besteed. De commerciële partij zal worden vermeld als algemene sponsor van het Onderzoeksfonds.
2. Door het leveren een financiële bijdrage die bestemd is voor een specifiek door het Onderzoeksfonds te initiëren en/of te financieren onderzoek, waarbij de commerciële partij op geëigende wijze zal worden vermeld als sponsor van het betreffende onderzoek.

In beide gevallen geldt dat de commerciële partij geen enkele inhoudelijke bemoeienis met de opzet en uitvoering van het onderzoek krijgt.

3d. Financiële relaties met betrekking tot sponsoring van specifieke projecten

De NVD kan - rekening houdend met haar (beleids)doelstellingen - specifieke projecten (niet zijnde reguliere verenigingsactiviteiten) initiëren en/of (laten) uitvoeren. De NVD neemt in dergelijke gevallen echter alleen financiële bijdragen van commerciële partijen aan als wordt voldaan aan de volgende voorwaarden.

1. Het specifieke project heeft betrekking op de bevordering van de beroepsuitoefening van diëtisten, de diëtik als zodanig, innovatieve en/of kwaliteit verbeterende activiteiten en/of voorlichting.

2. De afspraken over de financiële bijdrage zijn vooraf vastgelegd in een door alle betrokken partijen ondertekende schriftelijke overeenkomst.
3. De financiële bijdrage mag niet leiden tot aantasting van de onafhankelijkheid, geloofwaardigheid en betrouwbaarheid van de NVD en de diëtist in het algemeen. Dit betekent onder meer dat de commerciële partij geen sturende invloed mag hebben op het proces en/of de uitkomsten van het project.
4. De financiële bijdrage is op generlei wijze gerelateerd aan het gebruik of het aanbevelen van producten van de commerciële partij.
5. De sponsoring vindt op integere, eerlijke en transparante wijze plaats.
6. De NVD maakt op gepaste wijze kenbaar dat het betreffende project tot stand is gekomen met financiële bijdrage(n) van (een) commerciële partij(en).